

LÉGRÁDI SAJKÁSOK CZÉHSZABÁLYAI.

Nos Carolus sextus dei gratia electus Romanorum imperator semper augustus, ac Germaniae, Hispaniarum, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae Slavoniaeque etc. rex, archidux Austriae, dux Burgundiae, Brabantiae, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Luxemburgi, superioris et inferioris Silesiae, Wierthembergae et Thecae, princeps Sveviae marchio Moraviae, comes Hapsburgi, Tyrolis, Ferreti, Kyburgi et Goritiae etc. Memoriae commendamus, tenore praesentium significantes quibus expedit universis. Quod pro parte et in personis fidelium nostrorum prudentum ac circumspectorum Joannis Hedrehelyi primarii magistri, Georgii Mocher, Stephani Rinkovics, Gregorii Samaczy, Joannis Ozdy, Stephani Barát et Martini Gárdonyi, ac reliquorum magistrorum *nautarum*, in privilegiato oppido nostro Légrádiensi, comitatu Szaladiensi existentis habito, degentium et commorantium, exhibiti sint nobis et praesentati, certi quidam articuli, hungarico idiomate conscripti, cehamque seu contubernium ipsorum magistrorum nautarum, bonumque inter eosdem rite observandum ordinem concernentes, concinnati et per antelatum comitatum Szaladiensem demisse recommendati, tenoris infrascripti. Supplicatum itaque extitit Majestati nostrae, nominibus et in personis memoratorum magistrorum nautarum Légrádiensium, debita cum instantia humillime, quatenus eosdem articulos omniaque et singula in eis contenta, ratos gratos, et accepta habentes literisque nostris inseri et inscribi facientes, approbare, roborare ac pro memoratis magistris nautis, ipsorumque posteris et successoribus universis, perpetuo valituros gracie confirmare dignemur. Quorum quidem articulorum tenor sequitur in hunc modum:

1. Minden esztendőben ujesztendőnap tájban, mint más becsületes czéhbeli mester uraimék is cselekesznek mindnyájan, a sajkások is tartoznak öszvegyülni, és magok közt czéhmestert és szolgáló mestereket választani.

2. Azkik czéhmesterekké választatnak, azok tartozzanak a hitet letenni mind az ű felsége privilegiumának mind pedig az articulusoknak megtartásokra és a czéhnek igazgatására nizve.

3. Valakik minekutánna a czéhben akarnák magokat adnyi, azok

is elsöbben mind a privilegiumnak, mind az articulusoknak megtartására az hütet letenni, és a czéhhez való engedelmességre megesküdni és a czéh ládájában 12 forintot fizetni tartozzanak.

4. Mivel a vasárnapot az Isten maga tiszteletire rendelte, azért azon a napon úgy a sátoros innepeken is, a sajkásoknak ne legyen szabad a vizen leviendő hajókkal megindulni, sőt a közönséges ünnepnapokon is isteni szolgálatnak meghalgtása után csak. Aki ebben különben cselekszik, az olyan sajkás 1 forintban büntetessék meg. Kivévé az ü fölsége szorgos szolgálatjának okát.

5. A czéhnek gyűlése mindenkor szombaton legyen, melyet a czéhmester, a czéhnek mindenkor legalább negyed nappal előbb, a szolgáló mester által, a czéh táblájának kiküldésével hírévé tartozik adni. A czéh tábláján pedig, egyfelől a Noé patriarcha bárkája legyen irva, másfelől pedig Szent Miklós püspök a hajósok patronusa, kinek napját solenniter tartoznak megülneni, és ugyan a Szent Miklós kápolnájánál 6 szövétnyegekkel az öreg mesterek mindannyiszor amennyiszor valami solennitás ott esik, a szent miséhez szolgálni és udvarolni tartoznak, a minthogy a légrádi plébánusnak káplánjával és mesterével együtt Szent Miklós napján böcsületes ebédet is tartoznak adni, nemkülönben minden Kántorok tájban, tartozik a czéh Szent Miklós kápolnájában 2 szövétnyegekkel a világbul kimult czéhbéli sajkásmesterek, és hozzátartozandók lelkéjért misét szolgáltatni.

6. Akik a czéhben tábla által hivattatnak, és el nem mennek, s bizonyos okát adni nem tudják, tartozzanak 25 pénzt letenni, nemkülönben akik a czéhládának felnyitása után mennek is és okát későn való meneteleknek adni nem tudják, azok 12 pénzt tartozzanak letenni.

7. Kiki a sajkások közül a czéhmestereknek és szolgáló mestereknek illendő böcsületet adjon, akik pedig egymásnak illendő böcsületet meg nem adnak, hanem szidalmokkal vörsöngő patvarkodással és veszekedéssel egymást kisebbitenék, tehát az olyan 4 forinton maradván az czéh irremisibiliter megvehösse rajta. Hasonlóképen az czéh gyűlésén kívül is vagy a vizen vagy éjjeli megháláson aki egyik másikat a följobb irt mód szerint megkisebbitené, tehát a czéh 25 pénzt vehessen rajta.

8. Akik az ü fölsége privilegiumához kötelesek, és a czéhhez, czéhmester és szolgálómester tartozzanak szorgalmasan vigyázni, hogy a sajkásmesterek és a legények is renddel menjenek a sajkára, és nemhogy valamelyik többször a másik kevesebbször menne, hanem egyiránt való igazság azon hüt alatt, melylyel a czéhez kötelesek, a czéhmesterek és szolgáló mesterek által megtartassék.

9. Minthogy pedig a *gréczi* hajósmesterek *Regedénél* alább, ismé-

regedei hajós vagy sajkásmesterek *Légrádnál* alább, soha ezelőtt sem jártak, most is, hogy azon régi szokást kegyelmes urunk ő fölsége kegyelmesen megerősítse, alázatosan instálunk, tudnyiillik, hogy említett Stájerországbeli hajósmestereknek tovább Légrádnál, a légrádiaknak pedig és akik ezen czéhben beadják magokat, *Eszékig* szabad legyen, mind talpokat és mind sajkákat levinni, nemkülönben minden ezen nemes vármegyei földesuraknak is, midőn magok sajkáit vagy szálaít leküldik absque omni insinuatione cehae nostrae fienda, szabad legyen a magok jobbágyok által leküldenyi és expedialnyi, hogy a közönséges ő fölsége hazánkban lévő contributiójának megfizetésére és elviselésére annál alkalmasabbak lehessünk. Viszont mi is a sajkások fizetését följebbre taxálunk ne merészeljük, mint eddig volt, a nemes Szala vármegyének totiesquoties 24 forint birság megvétele alatt.

10. Ha a czéhbeli sajkásoknak házánál halottjok esik, tartozzanak a szolgáló mesterek a czéhbelieket a temetésre beszélitanyi, és a czéhbeliek is, vagy magok vagy feleségek tartozik 25 pénz büntetés alatt elkésérnyi.

11. Urnapján és más városunkban szokott solennis processiókban minden mesterember és legény tartozik annak rendi szerint áhitatosan eljárni, aki azt elmulatná, 50 pénzen maradjon és a czéh is azonnal desummálhassa rajta, a mint hogy idővel a czéh zászlót is tartozzék szereznyi.

12. Ezen articulusokat pedig, mind mi erősebben megtartani tartozunk, mind a mi utánunk valóink is megtartani örökösen köteleztessenek.

13. Akik pedig ezen czéhben akarják magukat incorporáltatnyi, tartozzanak a czéh ládájában 12 forintot fizetnyi, a sajkás mestereknek özvegyének szolgálólegényeit is, szokás és rend szerint tartozzanak a czéh mesterek és szolgáló mesterek, a sajkának levitelére elbocsátanyi és vinnyi.

Nos itaque humillima supplicatione pro parte memoratorum nautarum in antelato oppido nostro Légrádiensi degentium et commorantium, nostrae modo quo supra porrecta majestati, regia benignitate exaudita clementer et admissa praeinsertos articulos dictorum magistrorum nautarum cehales, omniaque et singula in eisdem contenta, ratos gratos et accepta habentes, literisque nostris privilegialibus de verbo ad verbum insertos et inscriptos quoad omnes eorundem continentias et clausulas approbavimus, roboravimus ac pro supramemoratis magistris nautis, ipsorumque posteris et successoribus universis, perpetuo valituros, ad normam articuli 79. novissimae diaetae Posoniensis, gratiosae confirmamus, imo acceptamus, approbamus,

roboramus, ratificamusque et confirmamus, salvis juribus alienis; harum nostrarum, secreto majori sigillo nostro, quo ut rex Hungariae utimur, impendenti communitarum, vigore et testimonio literarum. Datum per manus fidelis nostri nobis sincere dilecti spectabilis ac magnifici comitis Nicolai Illésházi de eadem, haereditarii ejusdemque prout et Liptoviensis comitatus supremi ac perpetui comitis, actualis intimi consilarii nostri, et per dictum regnum Hungariae aulae nostrae cancellarii, in castro nostro Laxemburg, die 11 mensis Juny, anno domini millesimo septingentesimo decimo septimo. Regnorum nostrorum Romani VI Hispaniarum XIV Hungariae vero Bohemiae et reliquorum anno VII. Corolus m. p. Comes Nicolaus Illésházi m. p. Josephus Sigrai m. p.

Hivatalos másolata az Orsz. Levéltár helytartótanácsi osztályában. „*Mechanica*“ fasc. 36. Comit. Szaladiensis No. 1.

Közli: Ö
